

Waarnemingen van de grote bonte specht in 2015

Huub Casander & Dick A. Jonkers

Mannetje grote bonte specht

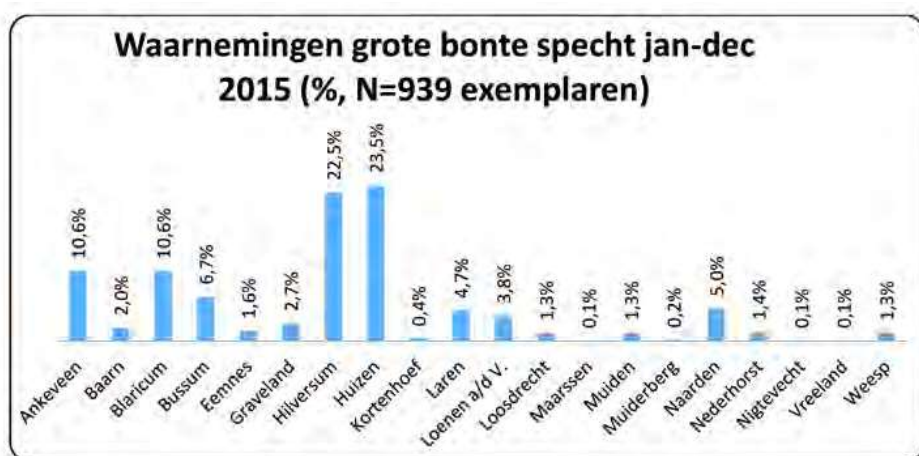
De plek onder de smidse, waar de zaden uit de dennenappel werden gebeiteld
foto Dick A. Jonkers

Het jaar van de grote bonte specht is af gesloten. Ruim 900 waarnemingen zijn doorgegeven in 2015. De keuze voor deze Vogel van het jaar in 2015 is dus aangeslagen. Van waarnemer-moeheid was kennelijk geen sprake, want vanaf begin november zijn nog 123 grote bonte spechten doorgegeven.

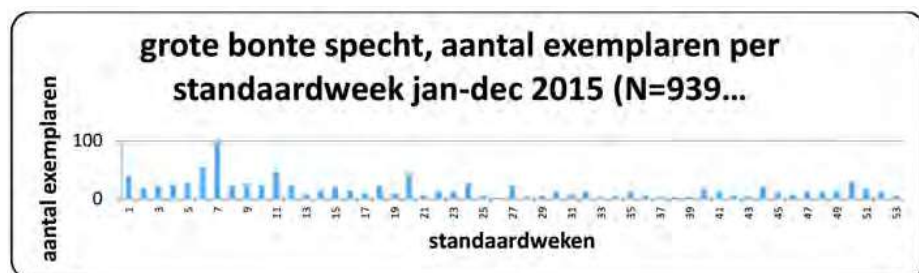
Allerlei typen waarnemingen zijn doorgegeven, roepende exemplaren (tsjiek), klimmende en tikkende timmer-aars en bezoekers van voertafels. Ook aangetroffen spechten-smidses zijn gemeld, evenals andere bijzonderheden.

foto's 1 en 2 (naast elkaar)

In de grafiek (Figuur 1) springen Hilversum en Huizen er duidelijk bovenuit. Dit kan het gevolg zijn van waarnemer-activiteit, zowel in de woonplaats als daarbuiten. Om daarover duidelijkheid te krijgen zou er een aparte analyse moeten worden gedaan. Blaricum en Ankeveen staan op de tweede plaats; Laren, Loenen a/d Vecht en Naarden op de derde plaats.

Figuur 1 Aantal waarnemingen (%) per gemeente

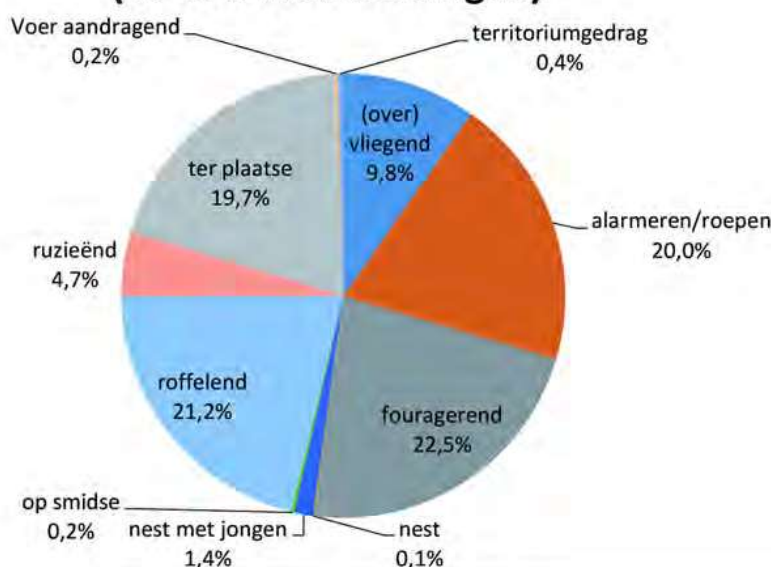
Figuur 2 Waarneming per week uitgesplitst

Activiteiten

Wat deden de spechten die we met onze waarnemingen doorgaven? De categorie 'ter plaatse' staat voor de meldingen, waarbij alleen de plek van waarneming was aangegeven. De taartpunten met 'alarmeren/roepen', 'roffelen' en die van 'foerageren' gaan vrijwel

gelijk op, met een percentage van rond de 20%. Met deze bezigheden vallen de grote bonte spechten het meest op. De kleine 10% 'overvliegers' zijn gelukstreffers. Ruziënde zie je bijna alleen wanneer territoria gevormd worden, en die periode is beperkt. Ook het tijd-

Aantal waarnemingen Grote bonte specht per gedrag jan-dec 2015 (N=929 waarnemingen)

Figuur 3 Gedrag Grote Bonte Specht

vak waarin jongen zich manifesteren is maar kort. Ze zijn dan luidruchtig, de nestplaatsen zijn dan eenvoudig op te sporen, maar het doel was ditmaal geen nestinventarisatie. Het aantal aange- troffen spechtensmidse was beperkt.

Waarnemingen per week

Zonnig en zacht weer draagt bij aan spechtenactiviteiten, dat gebeurde be- gin januari. En ook vanaf 10 februari was er een zuidelijke stroming, die zachte lucht aanvoerde, waarop de spechten reageerden. In week 11 met op 16, 17 en 18 maart een zuidelijke stroming, waarin zachte lucht werd aangevoerd met maxima tot wel 18°C. Er zat toen ook een piek in de waarnemingen. Wa- ren de waarnemers toen extra actief, of reageerden de spechten op het weer? In week 20, dat is de derde week van mei, zagen we een opleving in de waarne- mingen, die veroorzaakt kan zijn door- dat de spechten druk in de weer waren met het aanslepen van voedsel voor hun broedsels.

Voedsel

Het overgrote deel van de waarnemers verstrekte geen gegevens over voedsel. In figuur 4 worden de volgende items gemeld:

Voedselitem	Aantal	Voedselitem	Aantal
Dennenappel -kegel	2	pindakaas	21
dennenkegel	1	voedselsilo	1
grove den	1	smidse	1
lariksappel	1	vetbol	36
pinda	4	Voerplank/ -tafel	4

figuur 4 Waar werden foeragerende grote bonte spechten aangetroffen?

Varia

Er zijn grote bonte spechten gesig- naleerd, die op de volgende objecten zaten te roffelen: een metalen paal, lichtarmatuur van lichtmast (3x): de kunststof bovenkap van de straatver- lichting vormt voor de specht een goed bruikbare klankkast.

In Ankeveen vloog een specht tegen een ruit, beschadigde zijn vleugel, ging toen rusten op een boomstam, maar kon niet meer vliegen. De vogel is daar- na naar het Vogelhospitaal in Naarden gebracht. Ook zijn elders drie andere spechten tegen ruiten gevlogen, zij kon- den wel weer verder vliegen. Enkelen hebben op grond roepen/roffelen ter- toria kunnen vaststellen.

In één bosperceel werden 8 à 10 terri- toria met grote waarschijnlijkheid vast gesteld. Vier keer werd melding ge- maakt van broedgevallen.

Raamslachtoffers

In Ankeveen vloog een specht tegen een ruit, beschadigde zijn vleugel, ging toen rusten op een boomstam, maar kon niet meer vliegen. De vogel is daar- na naar het Vogelhospitaal in Naarden gebracht. Ook zijn elders drie andere spechten tegen ruiten gevlogen, zij kon- den wel weer verder vliegen.

Territoria, broedgevallen

Enkelen hebben op grond roepen/roffe- len territoria kunnen vaststellen. In één bosperceel werden 8 à 10 territoria met grote waarschijnlijkheid vast gesteld.